

23. 6. 2023

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Odměna za sepis návrhu na povolení oddlužení (I. část) - praktické problémy spojené s jejím uplatňováním v insolvenčním řízení

Insolvenční zákon upravuje uzavřený výčet subjektů, jež mohou sepsat návrh na povolení oddlužení. Vedle toho stanovuje i maximální výši odměny, která za sepis návrhu na povolení oddlužení náleží, jakož i pravidla pro její uplatňování. V dnešním článku se zaměříme na výkladové problémy, které s sebou přináší ustanovení § 390a odst. 5 insolvenčního zákona, jež se zabývá právě uplatňováním pohledávky za sepis a podání návrhu na povolení oddlužení.

Ustanovení § 390a odst. 5 insolvenčního zákona upravuje pravidla pro uplatňování pohledávky za sepis návrhu na povolení oddlužení následujícím způsobem:

„Osoba podle odstavce 1 písm. a), která sepsala a za dlužníka podala návrh na povolení oddlužení anebo také insolvenční návrh podle § 390 odst. 1 [tj. advokát, notář, soudní exekutor nebo insolvenční správce – pozn. autorů článku], může odměnu podle odstavce 3 uplatnit pouze v insolvenčním řízení ve lhůtě podle § 136 odst. 3; tato pohledávka se považuje za pohledávku postavenou na roveň pohledávkám za majetkovou podstatou.“

Podíváme-li se podrobně na uvedené ustanovení, zjistíme, že je v několika svých částech zcela matoucí. Místo jednoznačných pravidel dává vzniknout hned několika otázkám, na jejichž zodpovězení se v praxi neshodnou soudci, insolvenční správci a ani samotní sepisovatelé návrhů na povolení oddlužení. Právě tyto otázky se nyní pokusíme blíže rozebrat.

Je nutné pohledávku za sepis návrhu na povolení oddlužení do insolvenčního řízení přihlásit, nebo postačí její uplatnění u osoby s dispozičním oprávněním?

První výkladové nejasnosti se týkají způsobu uplatňování pohledávek za sepis návrhu na povolení oddlužení.

Pohledávky se v insolvenčním řízení uplatňují zásadně přihláškou, a to nejpozději ve lhůtě dvou měsíců od vydání rozhodnutí o úpadku.^[1] Zvláštní pravidla pro uplatňování pohledávek platí pro pohledávky za majetkovou podstatou a pohledávky jim na roveň postavené. Ty se v souladu s ustanovením § 203 odst. 1 insolvenčního zákona uplatňují **„písemně vůči osobě s dispozičními oprávněními“**. Tyto pohledávky se tedy neuplatňují přihláškou, a lze je proto uplatnit i po uplynutí propadné lhůty k přihlašování pohledávek.

Insolvenční zákon stanoví, že se pohledávka za sepis a podání návrhu na povolení oddlužení *„považuje za pohledávku postavenou na roveň pohledávkám za majetkovou podstatou“*.

Diskuze by se dala vést již o tom, proč zákonodárce zvolil právě formulaci **„považuje se“**, jež je typická pro vyjádření právní fikce.

Podle § 169 odst. 1 písm. h) insolvenčního zákona jsou pohledávkami postavenými na roveň pohledávkám za majetkovou podstatou i takové pohledávky, o nichž to insolvenční zákon stanoví. Tak například § 43 odst. 3 insolvenčního zákona stanoví, že „náklady na vypracování znaleckého posudku **jsou** pohledávkou postavenou na roveň pohledávkám za majetkovou podstatou, jestliže nebyly v exekučním řízení uhrazeny“.

Je otázkou, zda pod zmíněné ustanovení § 169 odst. 1 písm. h) insolvenčního zákona spadá i pohledávka za sepis návrhu na povolení oddlužení, pokud se za pohledávku postavenou na roveň pohledávkám za majetkovou podstatou pouze považuje. Není totiž zřejmé, zda zákonodárce využil odlišné pojmosloví s hlubším úmyslem, nebo zda jednoduše neviděl ve zmíněných pojmech rozdíl.

Na stránkách www.insolvency.justice.cz, které spravuje Ministerstvo spravedlnosti, nalezneme následující upozornění pro dlužníky: „Osoba, která za Vás sepsala a podala návrh, si pohledávku na odměnu **musí přihlásit do insolvenčního řízení jako pohledávku postavenou na roveň pohledávkám za majetkovou podstatou** [...]“ Takové upozornění však není souladné se zákonem. Jak uvádíme výše, pohledávky postavené na roveň pohledávkám za majetkovou podstatou se do insolvenčního řízení nepřihlašují, nýbrž se uplatňují přímo vůči osobě s dispozičními oprávněními. Jejich přihlášení do insolvenčního řízení tedy nepřichází v úvahu.

Dílčí závěr:

Dle našeho názoru je potřeba pohledávku za sepis návrhu na povolení oddlužení uplatnit písemně (např. předložením daňového dokladu) vůči dlužníkovi. Ten je totiž osobou s dispozičními oprávněními ve smyslu § 229 odst. 3 insolvenčního zákona. O takovém uplatnění pohledávky pak sepisovatel pouze vyrozumí insolvenčního správce, a to skrze oficiální formulář, který je k nalezení na internetových stránkách insolvenčního rejstříku.

I kdyby sepisovatel pohledávku přece jen uplatnil pomocí přihlášky, domníváme se, že by mu i přesto měla být odměna přiznána, respektive že by nemělo dojít k odmítnutí takovéto přihlášky. Vycházíme přitom z usnesení ze dne 31. 8. 2016, sp. zn. 29 NSČR 89/2014, v němž Nejvyšší soud upřednostnil pravou vůli věřitele, který uplatnil svou pohledávku za majetkovou podstatou na formuláři předepsaném pro ty pohledávky, jež se v insolvenčním řízení přihlašují.

Mgr. Miroslav Papoušek,
advokát

Mgr. Kateřina Servusová,
právnička

Valíček & Valíčková

advokátní kancelář, s.r.o.

[Valíček & Valíčková, advokátní kancelář](#)

Kanceláře **Brno**: Nám. Svobody 18, Brno

Kancelář **Praha**: The Flow Building, Václavské nám. 47, Praha

Kancelář **Vyškov**: Dukelská 12, Vyškov

Kancelář **Ivančice**: Petra Bezruče 2, Ivančice

Tel.: 770 685 603

email: info@brno-advokatnikancelar.cz

[1] § 110 odst. 1 ve spojení s § 136 odst. 2 písm. d) insolvenčního zákona

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Nejvyšší soud ČR: Úhrada úroků ze zápůjčky jako zvýhodňující jednání? Klíčový výklad k § 241 odst. 5 písm. b\) insolvenčního zákona](#)
- [K postavení zajištěného věřitele v insolvenčním řízení](#)
- [K \(ne\)způsobilosti notářského zápisu jako exekučního titulu pro nařízení exekuce prodejem zástavy](#)
- [Promlčení pracovněprávních pohledávek postavených na roveň pohledávkám za majetkovou podstatou](#)
- [Preventivní restrukturalizace](#)
- [Odpovědnost státu za nesprávný úřední postup exekutora: Je stát skutečně „posledním dlužníkem“?](#)
- [Odstoupení od smlouvy v insolvenčním řízení](#)
- [Zřízení exekutorského zástavního práva - právní rámec, dopady a judikatura](#)
- [Novela nařízení o insolvenčním řízení nabyla účinnosti - jaké přinesla změny?](#)
- [Přelomové rozhodnutí Nejvyššího soudu ve věci subrogačního regresu výstavce finanční záruky](#)
- [Výkladové obtíže § 66 odst. 1 ZOK](#)